

Kallion seurakunnan neljä skenaariota / Piispantarkastuskeskustelu 6.3.2024

YKSIN KUKOISTAVA SEURAKUNTA

Kallion seurakunta jatkaa itsenäisenä seurakuntana osana seurakuntayhtymää. Seurakunnan kokoon ei kiinnitetä huomiota ja liitoksia ei tehdä.

Väheneviin resursseihin liittyviä haasteita pyritään voittamaan etukäteen laajentamalla yhteistyötä mm. alueen toimijoiden kanssa. Tämän yhteistyön onnistumisen mittarit oman työn keskeisestä ytimestä, Jumalan valtakunnasta, käsin.

Seurakunta ulkoistaa osan tehtävistään yhteistyökumppanille, ja on valmis myös tuottamaan osaamista yhteistyökumppaneille. Näin toiminta lähestyy "uutta kolmatta sektoria", jossa on mahdollista omista lähtökohdista käsin mm. tuotteistaa tai myydä "palveluita" esim. julkisen palvelurakenteen osaksi. Digitalisaatiota hyödynnetään vahvistamaan ketterää reaktiokykyä.

Seurakunta profiloituu selkeämmin, ja seurakunnalla on kirkas visiokuva siitä, mihin seurakuntaa alueella tarvitaan, ja missä juuri seurakunta voi olla paras. Tällä taataan, että Kallion seurakunta säilyy edelläkävijänä kirkossa, ja omaa selkeän brändin, joka näkyy seurakunnan arvojen mukaisena työnä. Paikallisuus takaa sen, että seurakunta voi nopeasti reagoida alueen ajankohtaisiin asioihin aktiivisesti.

Seurakuntalaisen asema

Seurakunta pysyy tämän alueen asukkaiden seurakuntana, ja alueen asukkailla on päätösvalta siitä, mitä täällä tapahtuu. Kallion seurakunta edustaa muuttuvassa maailmassa pysyvyyttä ja turvallisuutta, ja niin seurakuntalaiset kuin työntekijät sitoutuvat seurakuntaan.

Seurakuntaa kuvaa seurakuntalaisten omaehtoinen yhteenliittyminen, joka synnyttää luovuutta, uusia ajatuksia, ideoita ja toimintatapoja.

Seurakuntalaisen rooli merkittävä työn kehittämisessä ja toteuttamisessa. Hallintoa ja samalla myös päätösvaltaa siirtyy kumppaniorganisaatioiden rakenteisiin.

YKSIN TAANTUVA SEURAKUNTA

Helsingin väkiluvun kasvu jatkuu, asukkaiden määrä Kallion seurakunnan alueella kasvaa, mutta seurakunnan jäsenmäärä laskee noin 2% vuositasolla.

Jäsenmäärän laskusta seuraava resurssien vähentyminen suuntaa seurakunnan fokuksen jatkuvaan säästämiseen, ja liian suuri osa voimavaroista suuntautuu hallinnon ja rakennuksien ylläpitämiseen.

Jäseniä menettävän seurakunnan näky muuttuu reaktiiviseksi, jossa keskeinen kysymys on, miten säilyttää nykyinen taso. Seurakunta tekee "kaikkea vähän", joten laatu ja tavoitavuus kärsivät. Luovuus ja uudistumiskyky katoavat, kun fokus on organisaation sisäisessä eloonjäämistäistelussa. Ei kehitetä, vain mietitään, mistä säästetään.

Tässä vaihtoehdossa erikoistumista vaativia tehtäviä ja kehittämisvastuuta siirretään tai siirtyy yhtymään väistämättä.

Vähenevät resurssit johtavat työntekijöiden työkuorman liialliseksi kasvuksi, ja työhyvinvointi heikkenee. Seurakunnalla on vaikeuksia täyttää yksin julkisoikeudellisen aseman asettamat velvoitteet (esim. seurakuntavaalit, rakennusten ylläpito). Pahimmillaan voisi olla myös haasteita kirkkolain edellyttämien tehtävien hoitoon (esim. rippikoulut, diakonia), mutta tästä selvittää työntekijöiden joustamisella ja seurakuntalaisten tahdolla ottaa hoitaakseen monia yksittäisiä tehtäviä. Työntekijöiden määrää vähennetään eläköitymisten kautta.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa on päämäärätöntä ja haavoittuvaa, koska rakenne ei tue yhteistyötä. Kumppanuuksia ei välttämättä löydetä.

Seurakuntalaisen asema

Osallistuminen pistemäistä, enemmän osallistujan tai suunnitellun toiminnan mahdollistajan rooli.

Perinteiset vapaaehtoistoiminnan roolit, koska työntekijällä ei ole mahdollistajan roolia työkuorman alla.

YHDESSÄ MENESTYVÄ SEURAKUNTA

Kallion seurakunta hakee pysyvää rakenteellista uudistumista, ja hallinnon keskittämistä ja keventämistä mm. seurakuntaliitosten kautta. Tällä turvataan riittävät resurssit seurakunnan elämän kukoistamiseen. Näin laajempi seurakuntakokonaisuus vapauttaa seurakunnan tekemään innostavaa hengellistä ja strategian mukaista työtä.

Kallion seurakunnan omaleimaiset aloitteet ja rohkea toimintakulttuuri hyödyttäisivät ja uudistaisivat myös laajemmin Helsingissä. Positiivinen tulevaisuuskuva olisi laajempaa.

Tässä tehtävässä seurakunta on vahva toimija sellaisenaan perusyksikkö ja yhtymän rooli voisi jäädä tukipalvelunomaiseksi.

Hallinnollisen kokonaisuuden kasvaessa eri alueiden ja kirkkojen erikoistuminen kehittyy riippuen alueen profiilista. Kaikissa seurakunnan kirkoissa ei tehtäisi samanlaista työtä, vaan eri kirkot keskittyisivät kaupunginosien kannalta merkitykselliseen tekemiseen.

Seurakunta toimii laajemmalla maantieteellisellä alueella.

Pysyvän rakenteellisen uudistuksen ohella seurakunta luo uusia yhteyksiä ja kumppanuuksia laajalti kaupungin toimijoihin. Tieto ja verkostot ovat paremmin palvelemassa Jumalan valtakunnan työtä, kun aktiivisia seurakuntalaisia ja yhteistyötahoja osataan yhdistellä laajemman maantieteellisen alueen sisällä. Seurakuntien välinen keskinäinen "nokittelu" poistuisi.

Seurakuntalaisen asema:

Seurakuntalainen toimii paikallisesti tietyssä kirkossa, tai alueella. Yksittäisen seurakuntalaisen vaikutusmahdollisuudet suhteessa tehtävään toimintaan kasvavat, koska paikalliset kirkot ovat selkeästi profiloituja. Yhden kirkon tai kaupunginosan ei tarvitse vastata esim. kaikista ikäkausitoiminnoista.

YHDESSÄ TAANTUVA SEURAKUNTA

Kallion seurakunta hakee pysyvää rakenteellista uudistumista, ja hallinnon keskittämistä ja keventämistä seurakuntaliitoksen kautta. Valtaa keskittyy entiseen Tuomiokirkkoseurakuntaan, joka on yhdistyneistä seurakunnista suurin. Hallinto paikallisseurakunnissa ei kevenekään, vaan syntyy päällekkäisyyttä.

Haetut säästöt eivät toteudu täysimääräisinä, ja uuden seurakunnan rasiitteena tulee korjausvelkaa jatkaen säästökuuria.

Seurakunnan toiminta keskittyy keskustan alueelle tehden mm. Alppilan ja Kalasataman alueista kirkollista periferiaa. Kallion seurakunnan identiteetti, ja nuorten keskuudessa tunnettu brändi romuttuu. Yhdistyneiden seurakuntien arvot ja toimintakulttuuri eivät kohtaa, vaan omaleimainen kalliolainen tekeminen sulautuu osaksi kasvottomampaa kokonaisuutta.

Työntekijöiden alueellinen tuntemus heikkenee, ja työntekijöiden työ pirstaloituu laajalle maantieteelliselle alueelle. Työtä johdetaan kauempaa.

Yhdessä tehtävillä projekteilla ei ole suuntaa, ja toiminta jää pistemäiseksi ja aikajänne tehtävässä yhteistyössä on liian lyhyt.

Seurakuntalaisen asema:

Valta ja päätökset siirtyvät kauemmas tavallisesta seurakuntalaisesta. Uusi seurakunta näyttäytyy hahmottomana ja persoonattomana. Seurakuntalaiset eivät tunne paimeniaan, eivätkä paimenet seurakuntalaisiaan.

Kalliolaisuus katoaa ja päätöksenteko menee kauemmas paikallisista seurakuntalaisista ja potentiaalisista jäsenistä.

Seurakuntalaisen käytöksen muuttuminen vaikuttaa negatiivisesti yleiseen ilmapiiriin ja työntekijöihin.